

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Speculu[m] officii misse expositorium

Johannes <de Lambsheim>

Heidelberg, 1495.06.29

que sunt nouissima ho[min]is

urn:nbn:de:hbz:466:1-30862

et sic in morte et damnatione vadunt.
Et igitur mens nostra circa prudentiam studium evigilet. dicitur nos hortari sapientia dicitur. Et in sapienter et intelligerent.
Hanc ammonitionem salutiferam oculo considerationis consideres charissime non in transeu immo cum studio et deliberatione sepius reuoluendo. quia sicut thus non re dolet nisi ponatur in igne. ita nulle sacre scripture sapienter sententia nisi cocta sit in corde. Ideo intellige hec verba et eorum sententiam in corde tuo imprime.

Tria tibi proponuntur

Tria sapienter et intelligerentur.
Ecce frater charissime tria tibi in hoc versu proponunt scilicet scientia intelligentia et prudentia. Vult ergo dominus ut scias et intelligas insuper et prouideas. Vult ut scias vitam presentem fugitiuam esse breuem et piculosam. miseris tabescentem. vniuersam vanitati subiectam. peccatorum sordibus pollutam. cupiditate corruptam in breue perituram. quatenus quanto infelicioz miserius iste esse conspicitur: tanto facilius per amorem celestis patrie contemnatur.
Vult itaque dominus ut fragilem tuam conditionem intelligas. sic meditando vice quam nudus est egressus de ytero matris tue: nudus reuerteris illuc. quia terra es et in terram ibis. In huius vite miseriam nudus intrasti. lugens dies tuos in dolore et erumina pertransisti. et cum luctu et dolore hinc exiturus es. Intelligis ergo quantum sit ingressus tuus debilis. progressus tuus debilis. et egressus horribilis. Intelligis igitur quantum sis in hac valle miserie exul et egrotus. virtutibus pauper et medietate labilis et infirmus ac in primo motu totum mundo tumulatus. Et in fine mundi tuis semper transire paratus. Quod bonus

vir cuius anima circa huiusmodi studia evigilet quam prudenter sapit et intelligit ac nouissima prouidet. Charissime ergo et tu fac similiter. legisti iam in hoc speculo peccatoris quod sane sapienter quod intelligas restat ut nouissima prouideas. Ora ergo et dicitur cum propheta. Plorui fac mihi domine in meum et numerum dierum meorum quod est: ut sciam quod desit mihi. O vtilis oratio o felix precatio o necessaria postulatio. Non plane tempore vel momenta que pater percipit in sua potestate persicere deposcas. sed quod sis adueniens et peregrinus in huius crummine peregrinationis exilio. homo infirmus et exiguus temporibus super terram. Intelligas ergo cognoscas vitam sapienter et intelligerent. id est peccata preterita que sunt amara. Vnde Iheremias. Vide quam amaram et malum est te dereliquisse deum tuum. malum est in culpa amaram esse in pena. Et intelligerent scilicet peritiam que sunt vana. Ecclesiastes. Vanitas vanitatum super omnia vanitas. Et nouissima prouidet scilicet eternitatem glorie quantum ad bonos. et mortis quantum ad malos. ut sibi prouiderent sterilitatem futuram sicut Ioseph Ben. Et Ecclesiastes. In omnibus operibus tuis memoria re nouissima tua et in eternum non peccabis. id est vir peccabis. Reuera frater charissime si breuitate presentis vite attendas. quod tibi deest in agenda deo condigna penitentia. in disciplina preceptorum et obseruantia. in sanctitate coram ipso perspicenda. sapies et intelligeres et mortem tuam ante oculos. perspiceres. mori perculdubio sine mora spiritus propeis. postpositis mundis curis. despectis carnis illecebris. preceptis voluptatibus. contemptis delictis intima custodia vigilares ac nouissima prudenter prouideres. Sapienter enim est non tam cuiuslibet rei principium perspicere. quam fine exitum prouidere. Denique felix esse probatur quod sic cogitat de supplicio ante supplicium ut postmodum supplicium effugiat periculum.

Que sunt nouissima hois

O Jcis ergo mihi. Paratus sum
pre oibus acq̄iescere diuino cō
silio vt sapiar̄ intelligā ac nouis
sima p̄uideā. Sed q̄ sunt mea nouissis
ma. Illaytiq̄ de q̄bus tibi sp̄s sanctus
p̄ salomonē loquit̄ dicens Eccli. vii. vt su
perius tā dictū est. In oibus op̄ib; tuis
memorare nouissima tua rē. Non pote
rit meli⁹ caro luxuriosa domari q̄ q̄lis
erit mortua sp̄ p̄meditari. Et si talē me
ditationē habueris felicē te dicēt oēs ge
nerationēs. Meditatio em̄ nō est aliud
nisi mētis ditatio. Peroptine mēs tua
ditat̄ q̄n̄ p̄tra cūcta aduersantia p̄uiden
tie scia illustrat̄. Legit̄ in poetria q̄ cen
tū luminib; cinctū caput argus habebat
Qd̄ ita p̄t̄ intelligi. qz exoi sue p̄te intra
mentis sue circūsp̄ctionē prudentiā pos
sidebat. Ideo si tante studio cautele pol
lebat poeta pagan⁹ multo fortius p̄uide
tiorē oculū debet h̄re clericus christian⁹.
Esto ergo alter argus. imo illo cautior.
illo studiosior. illo prudētior. vt sapias et
intelligas r̄ nouissima tua prudētē p̄ui
deas. Hec em̄ sunt nouissima q̄ p̄uidere
sūma totius prudentie est. vtz illa hora
terribilis in qua misera aīa tua ex hoc
corpūsculo corruptibili t̄mēs est egressu
ra. Frater crede mihi tu q̄ legis hec. Ad
h̄mōi em̄ rei tremendā p̄siderationē ma
luisse debueras. p̄uidentiā possidere: q̄
totius mūdi d̄nationē. Vtinā ergo sa
peres q̄ dei sunt. et intelligeres q̄ mundi
sunt. et p̄uideres q̄ inferni sunt. profecto
deū timeres. supna appeteres. et infernū
horreres. In illa nimis metuēda extres
ma hora tua. q̄s amicor̄. q̄s parentū tuo
rū venies cū gladijs et armis poterit au
xiliū ferre. Nō erit tūc q̄ p̄solet te ex oib;
charis tuis. Respiciens eris ad auxiliū
hominū. sed refugū tuum t̄m̄ erit apud
deum.

Consideratio sue corru ptionis.

O gites igit̄ tecū charissime se
pius quo timoret̄ timēd⁹. q̄ amo
re diligēdus. q̄ honore venerand⁹
dus est ip̄e d̄ns iesus x̄ps de⁹ noster qui
salutis p̄sidiū solus p̄stare p̄t post mortē
Redue ergo dilectissime sept̄ ad memo
riā illū extremū exitus tuī d̄cē r̄ ante q̄
misera aīa tua de carcere carnis exeat. p̄
uideas q̄ vadat. Istiusmodi cōsideratio
cōtritionē p̄cipit. cōtritio p̄punctionē pa
rit. cōpunctio p̄templationē sex piū r̄ hū
lē affectū in deū. Piū sex ex cōfidentia ad
tutorij bonitatis diuinę r̄ clemētie. Hu
milē ex p̄sideratōe p̄prie fragilitatis r̄ mi
serie. Hic lector rogo diligenter attende.
Quid em̄ est in oi scia qd̄ hoies puocet
facilius ad sui custodiā et omnē iniustis
ciā expellendā. ad sanctitatē in t̄iore def
p̄ficiendā q̄ sue corruptōis cōsideratio
sue mortalitat̄ certa cognitio. postremo
tremēde mortis p̄sideratio. Et hō fit nō
hō hoc est q̄n̄ egrorescit. egritudo egritudo
do crescit. peccator expauescit. cor cōres
misit. caput conturbescit. sensus euanc
scit. virtus exarescit. vultus expallescit. fa
cies nigrescit. oculus tenebrescit. auris
surdescit. naris putrescit. lingua fatescit.
os obmutescit. corpus tabescit. caro mar
cescit. Tūc carnis pulcritudo fetor̄ efficit̄
tur r̄ putredo. tūc homo resoluit̄ in ciner̄
r̄ vertit̄ in vermē. Ecce frater mi char
issime ecce satis horribile spectaculū sed
nimis vile speculū. q̄m̄ nulla ars medi
cine nullaq̄ doctrina sic supat̄ superbiā
nec sic vincit̄ malitiā. nec sic extinguit̄ lib
idinē. nec sic mūdi calcatur̄ vanitatē sicut
h̄mōi mortis recordatio. Ergo vtinā sa
perēt et intelli. ac nouissima p̄uidērent.
Et qd̄ huic mūdo vilescit tūc sicut hō cu
ius corpus cū sit exanime nō p̄mittitur
esse in domo p̄ tridū p̄ fetore. sed vt vid
le sterē foris p̄icit̄ r̄ in p̄fundo terre ab
scondit̄. putredini tradit̄. vermibus esca
dat̄ et cadauer efficit̄. Erubescat ergo su
perbi⁹ et infelix peccator. timeat elationē
cecaris. ira inflatus impatientie vicio